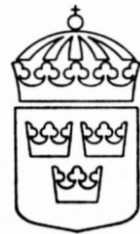

Sveriges överenskommelser med främmande makter

Utgiven av utrikesdepartementet

SÖ 1982: 48

Nr 48

Konvention (nr 156) om jämställdhet mellan manliga och kvinnliga arbetstagare: arbetstagare med familjeansvar. Genève den 23 juni 1981

Regeringen beslöt ratificera konventionen den 24 juni 1982.

Ratifikationsinstrumentet deponerades hos generaldirektören i Internationella Arbetsbyrån den 11 augusti 1982.

Konventionen träder i kraft den 11 augusti 1983.

Riksdagsbehandling: Prop. 1981/82: 166, SoU 1981/82: 56,
Rskr 1981/82: 447.

Convention (No. 156) Concerning Equal Opportunities and Equal Treatment for Men and Women Workers: Workers with Family Responsibilities

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office and having met in its Sixty-seventh Session on 3 June 1981, and

Noting the Declaration of Philadelphia concerning the Aims and Purposes of the International Labour Organisation which recognises that "all human beings, irrespective of race, creed or sex, have the right to pursue their material well-being and their spiritual development in conditions of freedom and dignity, of economic security and equal opportunity", and

Noting the terms of the Declaration on Equality of Opportunity and Treatment for Women Workers and of the resolution concerning a plan of action with a view to promoting equality of opportunity and treatment for women workers, adopted by the International Labour Conference in 1975, and

Noting the provisions of international labour Conventions and Recommendations aimed at ensuring equality of opportunity and treatment for men and women workers, namely the Equal Remuneration Convention and Recommendation, 1951, the Discrimination (Employment and Occupation) Convention and Recommendation, 1958, and Part VIII of the Human Resources Development Recommendation, 1975, and

Recalling that the Discrimination (Employment and Occupation) Convention, 1958, does not expressly cover distinctions made on the basis of family responsibilities, and considering that supplementary standards are necessary in this respect, and

Noting the terms of the Employment (Women with Family Responsibilities) Recommendation, 1965, and considering the

ILO:s konvention (nr 156) om jämställdhet mellan manliga och kvinnliga arbetstagare: arbetstagare med familjeansvar

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

som har sammankallats till Genève av styrelsen för internationella arbetsbyrå och samlats där den 3 juni 1981 till sitt sextio-sjunde möte,

åberopar Philadelphiadeklarationen om ILO:s mål, som fastslår att "alla människor, oberoende av ras, tro eller kön, har rätt att främja sin materiella välfärd och sin andliga förkovran i frihet och värdighet och med ekonomisk trygghet och lika möjligheter",

åberopar bestämmelserna i deklarationen om kvinnliga arbetstagares jämställdhet i fråga om möjligheter och behandling samt i resolutionen om en aktionsplan i syfte att främja jämställdhet i fråga om möjligheter och behandling för kvinnliga arbetstagare, vilka antogs av internationella arbetskonferensen år 1975,

åberopar bestämmelserna i ILO-konventioner och -rekommendationer som syftar till att säkerställa jämställdhet mellan manliga och kvinnliga arbetstagare, nämligen 1951 års konvention och rekommendation om lika lön, 1958 års konvention och rekommendation om diskriminering i fråga om anställning och yrkesutövning samt del VIII i 1975 års rekommendation om yrkesvägledning och yrkesutbildning vid utvecklingen av de mänskliga resurserna,

erinrar om att 1958 års konvention om diskriminering i fråga om anställning och yrkesutövning inte uttryckligen täcker skillnader som görs på grundval av familjeansvar och anser att kompletterande normer är nödvändiga i detta avseende,

noterar bestämmelserna i 1965 års rekommendation om sysselsättning av kvinnor med familjeplikter och de förändringar som ägt

¹ Översättning enligt den i prop. 1981/82: 166 inlagda texten.

changes which have taken place since its adoption, and

Noting that instruments on equality of opportunity and treatment for men and women have also been adopted by the United Nations and other specialised agencies, and recalling, in particular, the fourteenth paragraph of the Preamble of the United Nations Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women, 1979, to the effect that States Parties are "aware that a change in the traditional role of men as well as the role of women in society and in the family is needed to achieve full equality between men and women", and

Recognising that the problems of workers with family responsibilities are aspects of wider issues regarding the family and society which should be taken into account in national policies, and

Recognising the need to create effective equality of opportunity and treatment as between men and women workers with family responsibilities and between such workers and other workers, and

Considering that many of the problems facing all workers are aggravated in the case of workers with family responsibilities and recognising the need to improve the conditions of the latter both by measures responding to their special needs and by measures designed to improve the conditions of workers in general, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to equal opportunities and equal treatment for men and women workers: workers with family responsibilities, which is the fifth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention, adopts this twenty-third day of June of the year one thousand nine hundred and eighty-one the following Convention, which may be cited as the Workers with Family Responsibilities Convention, 1981:

Article 1

1. This Convention applies to men and women workers with responsibilities in rela-

rum sedan dess antagande,

konstaterar att instrument om jämställdhet mellan män och kvinnor har antagits även av FN och andra fackorgan och erinrar särskilt om det fjortonde stycket i inledningen till 1979 års FN-konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor, vari sägs att konventionsstaterna är "medvetna om att en ändring av mannens traditionella roll liksom av kvinnans roll inom samhället och familjen är nödvändig för att full jämställdhet mellan män och kvinnor skall uppnås",

är medvetna om att problemen för arbetstagare med familjeansvar är en del av mer övergripande frågor beträffande familj och samhälle som bör beaktas i den nationella politiken,

är medvetna om behovet att skapa reell jämställdhet mellan manliga och kvinnliga arbetstagare med familjeansvar samt mellan sådana arbetstagare och övriga arbetstagare,

anser att många av de problem som berör alla arbetstagare är svårare för arbetstagare med familjeansvar och är medvetna om behovet att förbättra villkoren för de senare både genom åtgärder som inriktas på deras särskilda behov och genom åtgärder avsedda att förbättra villkoren för arbetstagare i allmänhet,

har beslutat anta vissa förslag om jämställdhet mellan manliga och kvinnliga arbetstagare: arbetstagare med familjeansvar, en fråga som utgör den femte punkten på mötets dagordning,

har fastställt att dessa förslag skall ta formen av en internationell konvention och

antar denna den tjugotredje dagen i juni månad år nittonhundraåttioett följande konvention, som kan kallas 1981 års konvention om arbetstagare med familjeansvar.

Artikel 1

1. Denna konvention är tillämplig på manliga och kvinnliga arbetstagare med ansvar

tion to their dependent children, where such responsibilities restrict their possibilities of preparing for, entering, participating in or advancing in economic activity.

2. The provisions of this Convention shall also be applied to men and women workers with responsibilities in relation to other members of their immediate family who clearly need their care or support, where such responsibilities restrict their possibilities of preparing for, entering, participating in or advancing in economic activity.

3. For the purposes of this Convention, the terms "dependent child" and "other member of the immediate family who clearly needs care or support" mean persons defined as such in each country by one of the means referred to in Article 9 of this Convention.

4. The workers covered by virtue of paragraphs 1 and 2 of this Article are hereinafter referred to as "workers with family responsibilities".

Article 2

This Convention applies to all branches of economic activity and all categories of workers.

Article 3

1. With a view to creating effective equality of opportunity and treatment for men and women workers, each Member shall make it an aim of national policy to enable persons with family responsibilities who are engaged or wish to engage in employment to exercise their right to do so without being subject to discrimination and, to the extent possible, without conflict between their employment and family responsibilities.

2. For the purposes of paragraph 1 of this Article, the term "discrimination" means discrimination in employment and occupation as defined by Articles 1 and 5 of the Discrimination (Employment and Occupation) Convention, 1958.

Article 4

With a view to creating effective equality of opportunity and treatment for men and

för egna barn som är beroende av sina föräldrar, när sådant ansvar begränsar deras möjligheter att förbereda sig för, inträda i, delta i eller utveckla sig i arbetslivet.

2. Bestämmelserna i denna konvention skall också tillämpas på manliga och kvinnliga arbetstagare med ansvar för andra medlemmar av deras närmaste familj som uppenbart behöver deras omvårdnad eller stöd, när sådant ansvar begränsar deras möjligheter att förbereda sig för, inträda i, delta i eller utveckla sig i arbetslivet.

3. Med uttrycken "med ansvar för egna barn som är beroende av sina föräldrar" och "annan medlem av den närmaste familjen som uppenbart behöver omvårdnad eller stöd" avses i denna konvention personer som definieras som sådana i varje land genom någon av de metoder som anges i artikel 9 i denna konvention.

4. Arbetstagare som omfattas av konventionen med stöd av punkterna 1 och 2 i denna artikel kallas i det följande för "arbetstagare med familjeansvar".

Artikel 2

Denna konvention är tillämplig på alla områden av arbetsmarknaden och alla kategorier av arbetstagare.

Artikel 3

1. I syfte att skapa reell jämställdhet mellan manliga och kvinnliga arbetstagare skall varje medlemsstat i sin nationella politik sträva efter att göra det möjligt för personer med familjeansvar som har eller önskar få förvärvsarbete att utöva sin rätt att göra detta utan att utsättas för diskriminering och, så långt det är möjligt, utan konflikt mellan yrkes- och familjeansvar.

2. Ordet "diskriminering" i punkt 1 i denna artikel avser diskriminering i anställning och yrkesutövning i enlighet med definitionen i artiklarna 1 och 5 i 1958 års konvention om diskriminering i fråga om anställning och yrkesutövning.

Artikel 4

I syfte att skapa reell jämställdhet mellan manliga och kvinnliga arbetstagare skall alla

women workers, all measures compatible with national conditions and possibilities shall be taken—

(a) to enable workers with family responsibilities to exercise their right to free choice of employment; and

(b) to take account of their needs in terms and conditions of employment and in social security.

Article 5

All measures compatible with national conditions and possibilities shall further be taken—

(a) to take account of the needs of workers with family responsibilities in community planning; and

(b) to develop or promote community services, public or private, such as child-care and family services and facilities.

Article 6

The competent authorities and bodies in each country shall take appropriate measures to promote information and education which engender broader public understanding of the principle of equality of opportunity and treatment for men and women workers and of the problems of workers with family responsibilities, as well as a climate of opinion conducive to overcoming these problems.

Article 7

All measures compatible with national conditions and possibilities, including measures in the field of vocational guidance and training, shall be taken to enable workers with family responsibilities to become and remain integrated in the labour force, as well as to re-enter the labour force after an absence due to those responsibilities.

Article 8

Family responsibilities shall not, as such, constitute a valid reason for termination of employment.

Article 9

The provisions of this Convention may be applied by laws or regulations, collective

åtgärder som är förenliga med nationella förhållanden och möjligheter vidtas för att

a) göra det möjligt för arbetstagare med familjeansvar att utöva sin rätt till fritt val av sysselsättning och

b) ta hänsyn till deras behov när det gäller anställningsvillkor och social trygghet.

Artikel 5

Alla åtgärder som är förenliga med nationella förhållanden och möjligheter skall också vidtas för att

a) ta hänsyn till behoven hos arbetstagare med familjeansvar i samhällsplaneringen och

b) att utveckla eller främja social service, offentlig eller privat, såsom barnomsorg samt service och anordningar för andra familjemedlemmar.

Artikel 6

Behöriga myndigheter och organ i varje land skall vidta lämpliga åtgärder för att främja information och utbildning som ökar allmänhetens förståelse för principen om jämställdhet mellan manliga och kvinnliga arbetstagare liksom för de problem som möter arbetstagare med familjeansvar och skapar ett opinionsklimat som främjar lösandet av dessa problem.

Artikel 7

Alla åtgärder som är förenliga med nationella förhållanden och möjligheter, inklusive åtgärder för yrkesvägledning och yrkesutbildning, skall vidtas för att göra det möjligt för arbetstagare med familjeansvar att bli och förbli integrerade i arbetskraften liksom att återvända till arbetsmarknaden efter en frånvaro som berott på detta ansvar.

Artikel 8

Familjeansvar skall inte, som sådant, utgöra giltig orsak för anställnings upphörande.

Artikel 9

Bestämmelserna i denna konvention kan tillämpas genom lagstiftning, kollektivavtal,

agreements, works rules, arbitration awards, court decisions or a combination of these methods, or in any other manner consistent with national practice which may be appropriate, account being taken of national conditions.

Article 10

1. The provisions of this Convention may be applied by stages if necessary, account being taken of national conditions: Provided that such measures of implementation as are taken shall apply in any case to all the workers covered by Article 1, paragraph 1.

2. Each Member which ratifies this Convention shall indicate in the first report on the application of the Convention submitted under article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation in what respect, if any, it intends to make use of the faculty given by paragraph 1 of this Article, and shall state in subsequent reports the extent to which effect has been given or is proposed to be given to the Convention in that respect.

Article 11

Employers' and workers' organisations shall have the right to participate, in a manner appropriate to national conditions and practice, in devising and applying measures designed to give effect to the provisions of this Convention.

Article 12

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 13

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organisation whose ratifications have been registered with the Director-General.

2. It shall come into force twelve months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member twelve months

reglementen, skiljedom, domstolsutslag eller genom en kombination av dessa metoder, eller på annat lämpligt sätt som är förenligt med nationell praxis och tar hänsyn till de nationella förhållandena.

Artikel 10

1. Bestämmelserna i denna konvention kan om nödvändigt tillämpas stegvis och med hänsyn tagen till nationella förhållanden, under förutsättning att de åtgärder som vidtas i varje fall tillämpas på alla arbetstagare som avses i artikel 1, punkt 1.

2. Varje medlemsstat som ratificerar denna konvention skall i sin första rapport om tillämpningen av konventionen, som inlämnas i enlighet med artikel 22 i ILO:s stadga, ange i vilket avseende, om något, den ämnar utnyttja den möjlighet som står öppen enligt punkt 1 i denna artikel och skall i följande rapporter uppge i vilken utsträckning konventionen tillämpas eller avses bli tillämpad i detta avseende.

Artikel 11

På ett för nationella förhållanden och praxis lämpligt sätt skall arbetsgivar- och arbets- tagarorganisationer ha rätt att delta i utarbetandet och genomförandet av åtgärder som är avsedda att omsätta bestämmelserna i denna konvention i praktiken.

Artikel 12

De officiella ratifikationerna av denna konvention skall sändas till internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering.

Artikel 13

1. Denna konvention är bindande endast för de medlemmar av internationella arbetsorganisationen vilkas ratifikationer har registrerats hos generaldirektören.

2. Konventionen träder i kraft tolv månader efter det att ratifikationer från två medlemsstater har registrerats hos generaldirektören.

3. Därefter träder konventionen i kraft för varje medlemsstat tolv månader efter den dag

after the date on which its ratification has been registered.

Article 14

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years, and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 15

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organisation of the registration of all ratifications and denunciations communicated to him by the Members of the Organisation.

2. When notifying the Members of the Organisation of the registration of the second ratification communicated to him, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organisation to the date upon which the Convention will come into force.

Article 16

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations for registration in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations full particulars of all ratifications and acts of denunciation registered by him in accordance with the provisions of the preceding Articles.

Article 17

At such times as it may consider necessary

då dess ratifikation har registrerats.

Artikel 14

1. Medlemsstat som ratificerar denna konvention kan, sedan tio år förflutit från den dag då konventionen först trädde i kraft, säga upp den genom en skrivelse som sänds till internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering. Uppsägningen får verkan först ett år efter det att den har registrerats.

2. Varje medlemsstat, som har ratificerat konventionen och inte inom ett år efter utgången av den tioårsperiod som avses i punkt 1 gör bruk av sin uppsägningsrätt enligt denna artikel, är bunden för en ny period av tio år och kan därefter, på de i denna artikel föreskrivna villkoren, säga upp konventionen vid utgången av varje tioårsperiod.

Artikel 15

1. Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall underrätta samtliga medlemmar av internationella arbetsorganisationen om registreringen av alla ratifikationer och uppsägningar som generaldirektören har tagit emot från organisationens medlemmar.

2. När generaldirektören underrättar organisationens medlemmar om registreringen av den andra ratifikation i ordningen som han har tagit emot, skall generaldirektören fästa medlemmarnas uppmärksamhet på den dag då konventionen träder i kraft.

Artikel 16

Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall, för registrering enligt artikel 102 i Förenta nationernas stadga, lämna Förenta nationernas generalsekreterare fullständiga upplysningar om varje ratifikation och uppsägning som har registrerats hos honom enligt bestämmelserna i föregående artiklar.

Artikel 17

När internationella arbetsbyråns styrelse

the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 18

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides—

(a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall *ipso jure* involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 14 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;

(b) as from the date when the new revising Convention comes into force this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 19

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

finner att det behövs, skall den lämna internationella arbetsorganisationens allmänna konferens en redogörelse för denna konventions tillämpning och undersöka om det finns skäl att på konferensens dagordning föra upp frågan om att helt eller delvis revidera konventionen.

Artikel 18

1. Om konferensen antar en ny konvention, varigenom denna konvention helt eller delvis revideras, och den nya konventionen inte föreskriver annat,

a) skall, under förutsättning att den nya konventionen har trätt i kraft, en medlemsstats ratifikation av den nya konventionen i sig innefatta omedelbar uppsägning av denna konvention, utan hinder av bestämmelserna i artikel 14 ovan;

b) skall, från den dag då den nya konventionen träder i kraft, denna konvention inte längre kunna ratificeras av medlemsstaterna.

2. Denna konvention skall likväl förbli gällande till form och innehåll för de medlemsstater som har ratificerat den men inte har ratificerat den nya konvention varigenom den revideras.

Artikel 19

De engelska och franska¹ versionerna av texten till denna konvention är lika giltiga.

¹ Den franska texten är här utesluten.